

Автореферати

Пилипчук С. М. Фольклористичні концепції Івана Франка: методологія, генетологія. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філологічних наук зі спеціальності 10.01.07 – фольклористика. – Київський національний університет імені Тараса Шевченка Міністерства освіти і науки України. – Київ, 2014.

Дисертацію присвячено комплексному дослідженню фольклористичної спадщини І. Франка. Проаналізовано два магістральні напрями уснословеснознавчих пошуків ученого – методологію та генетологію. Крізь призму формування оригінальної методологічної стратегії, спрямованої на об'єктивний стереометричний огляд явища, розглянуто Франкову рецепцію міфологічної, антропологічної, міграційної, порівняльно-історичної, культурно-історичної та філологічної фольклористичних шкіл. Заакцентовано на новаторських і перспективних методологічних знахідках дослідника, які активно використовують у сучасній науці про усну словесність. У результаті вивчення різноформатних студій І. Франка окреслено його ефективну програму розгорнутої аналітичної оцінки кожної типологічної одиниці фольклору, що передбачала обов'язковий розгляд генези, змістово-тематичної наповненості, функціонального потенціалу, художньо-виражального багатства тощо. Генетичну концепцію ученого презентовано через поглиблене висвітлення Франкових поглядів на колядки, щедрівки, веснянки, гаївки, весільні пісні, билини, історичні пісні, думи, балади, коломийки, казки, легенди, оповідання, перекази, анекдоти та загадки.

П у б л і к а ц і ї:

1. Фольклористична концептосфера Івана Франка: монографія. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2014. – 466 с.

2. Увіраження специфіки жанру загадки на основі аналізу текстів із Середнього Полісся // Народознавчі зошити. – 2006. – № 3–4. – С. 394–398.

3. Фольклористичні студії Миколи Костомарова: центральна проблематика // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2007. – Вип. 41. – С. 37–43.

4. “Велика психологія цивілізованої душі”: антропологічна школа в оцінці Івана Франка // Українське літературознавство. – 2008. – Вип. 70. – С. 263–269.

5. “Шукання в орієнті”: міграційна школа в оцінці Івана Франка // Українське літературознавство. – 2010. – Вип. 72. – С. 227–239.

6. Жанр колядки у науковій рецепції Івана Франка // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. Франкознавство. – 2010. – Вип. 51. – С. 129–139.

7. “Не шкодуючи ні труду, ані поту...”: франкознавчі студії Романа Кирчіва // Народознавчі зошити. – 2010. – Зош. I–II. – Січень–квітень (91–92). – С. 41–46.

8. “Тисячні зв'язуючі огнива”: співвідношення фольклору та літератури у науковій аргументації Івана Франка // Література. Фольклор. Проблеми поетики. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2010. – Вип. 34. – С. 320–332.

9. Міфологічна школа в оцінці Івана Франка // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2010. – Вип. 43. – С. 107–116.

10. Франкова концепція написання історії української фольклористики // Література. Фольклор. Проблеми поетики. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2011. – Вип. 35. – С. 411–415.

11. Думознавство Івана Франка // Українське літературознавство. – 2011. – Вип. 74. – С. 215–225.

12. “Приступити до оцінки і означення того, що називаємо гумором українського народу...”: анекдотознавчий дискурс Івана Франка // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. Франкознавство. – 2011. – Вип. 55–С. 108–122.

13. “Блискавка, що нагло освітлює найглибші тайники людської душі...”: баладознавчі роздуми Івана Франка // Українське літературознавство. – 2012. – Вип. 76. – С. 155–167.

14. Іван Франко – дослідник неказкової фольклорної прози // Народознавчі зошити. – 2012. – № 4. – С. 622–633.

15. Казкознавство Івана Франка // Література. Фольклор. Проблеми поетики. – К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2012. – Вип. 37. – С. 110–122.

16. “Се розрізнені перлини великого намиста...”: жанр коломийки у науковій рецепції Івана Франка // Бахмутський шлях. – Луганськ, 2012. – № 3/4 (66/67). – С. 174–184.

17. Весняна календарно-обрядова поезія у рецепції Івана Франка // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2013. – Вип. 58. – С. 178–188.

18. Іван Франко – теоретик культурно-історичної школи у фольклористичній // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. – 2012–2013. – Вип. 38–39. – С. 16–24.

19. "Безпристрасне вистудіювання тексту...": методологія філологічної школи у фольклористичній практиці Івана Франка // *Studia methodologica*. - Тернопіль, 2014. - № 37. - С. 123-129.

20. "Первісні форми князівсько-лицарського епосу": білінознавчі зауваги Івана Франка // *Українське літературознавство*. - 2014. - Вип. 78. - С. 224-236.

21. Компаративістичні студії Франка-фольклориста // *Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур: пам'яті академіка Леоніда Булаховського: зб. наук. праць*. - К.: Освіта України, 2014. - Вип. 24. - С. 362-378.

22. Іван Франко - дослідник народної весняково-гайвкової поезії // *Spheres of Culture*. - Lublin, 2013. - Vol. V. - P. 349-358.

23. Українська весільна драма у рецепції Івана Франка // *Липар. Часопис за книжечност, језик, уметност и культуру*. - Крагујевц, 2013. - Година XIV, број 52. - С. 47-62.

24. Генологічний аспект фольклористических исследований Ивана Франко // *European Applied Sciences*. - Stuttgart, 2014. - № 2. - P. 122-124.

25. *Pylpnychuk S.* "Multiple linking cords": correlation of folklore and literature in Ivan Franko's scholarly argumentation // *East European and Balkan Studies*. - Vol. 39. - № 3. - 2014. - P. 40-52.

26. Іван Франко про співвідношення національного й інтернаціонального у пареміях // *Міфологія і фольклор*. - Львів, 2008. - № 1 (1). - С. 79-85.

27. "Вірю в силу духа...": маєстаті Франкового слова // *Дзвін*. - 2012. - № 8 (814). - С. 111-115.

28. Іван Франко і молодь: уроки націєтворення // *Науковий вісник Музею Івана Франка у Львові*. - Львів: Априорі, 2012. - Вип. 11. - С. 494-504.

29. Завжди актуальний Іван Франко // *Дзвін*. - 2014. - № 8 (838). - С. 101-103.

Лещинська С. С. Українські та польські ліричні монострофи: специфіка поетики та мелосу, параметри взаємодії. - Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.01.07 - фольклористика. - Київський національний університет імені Тараса Шевченка Міністерства освіти і науки України. - Київ, 2014.

Дисертацію присвячено системному (фольклористичному, історико-типологіч-

ному, філологічному, музикологічному та етнохореологічному) зіставному дослідженню українських та польських ліричних моностроф. Уперше у вітчизняній фольклористиці об'єктом вивчення став текстовий масив українських та польських малих ліричних жанрів, представлених жанровими різновидами та територіальними варіантами, а предметом - національні особливості поетики та мелодики монострофічної лірики українців і поляків. Простежено генезу жанру та внутрішньжанрових модифікацій. З'ясовано природу взаємовпливів між зразками українських і польських ліричних мініатюр.

Публікації:

1. Освітнянські погляди Івана Франка щодо музичного фольклору українців // *Літературознавчі студії*. - Київ: ВПЦ "Київський університет", 2006. - Вип. 18. - С. 304-308.

2. Павло Чубинський про місце танцю в українській обрядовій драматургії // *Літературознавчі студії*. - Київ: ВПЦ "Київський університет", 2006. - Вип. 17. - С. 66-73.

3. Поетика та мелос народної пісні до танцю // *Література. Фольклор. Проблеми поетики*. - Київ: ВПЦ "Київський університет", 2008. - Вип. 32. - С. 15-20.

4. Трансмісія коломийки в сучасному українському мистецтві // *Література. Фольклор. Проблеми поетики*. - Київ: ВПЦ "Київський університет", 2009. - Вип. 31. - С. 277-284.

5. Ритмічні моделі деяких коротких жанрів пісенного фольклору // *Література. Фольклор. Проблеми поетики*. - Київ: ВПЦ "Київський університет", 2010. - Вип. 34. - С. 228-234.

6. Історична парадигма українських народних пісень до танцю // *Література. Фольклор. Проблеми поетики*. - Київ: ВПЦ "Київський університет", 2012. - Вип. 37. - Ч. II. - С. 97-104.

7. Українські та польські ліричні монострофи: особливості формотворення та взаємовпливи // *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: щокварт. наук. журнал*. - Київ: Міленіум, 2013. - С. 152-155.

8. Взаємовпливи зразків пісенних моностроф в українському та польському фольклорі // *Народознавчі зошити*. - Львів, 2013. - Вип. 4. - С. 712-717.

9. Національна специфіка зображувально-виражальних засобів українських та польських ліричних моностроф // *Компаративні дослідження слов'янських мов і*

літератур: Пам'яті академіка Леоніда Булаховського: зб. наук, праць. – Вип. 21. – Київ, 2013. – С. 219–228.

10. *Ukrayna Folklor Oyunlannda Kullamlan Turku Türünün Önemi: Ceviri yapan O. Liamets = Importance of the type of songs (türkü) in the Ukrainian folk dances // Hikmet: Uluslararası hakemli ilmi araştırma dergisi = International refereed scientific research journal. – Gostivar: Adeksam (Makedonya = Macedonia), 2013/1. – № 21. – S. 122–133.*

11. Украинские и польские народные монострофы: научная фиксация и теоретическое осмысление в славянской фольклористике XX ст. // Научная дискуссия: вопросы филологии, искусствоведения и культурологии: сборник статей по материалам XXV Международной заочной научно-практической конференции. – Москва: Изд. “Международный центр науки и образования”, 2014. – № 6 (25). – С. 71–81.

Бриняк О. М. Хрестинні пісні в системі родинно-обрядового фольклору українців. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.01.07 – фольклористика. – Київський національний університет імені Тараса Шевченка Міністерства освіти і науки України. – Київ, 2014.

Дисертація є першим в українській фольклористіці комплексним дослідженням хрестинних пісень як жанру родинно-обрядового фольклору. Основну увагу зосереджено на дослідженні специфіки тематико-мотивного фонду, символіки і художньо-виражальних засобів хрестинної поезії. У роботі встановлено жанрові особливості хрестинних пісень у системі родинно-обрядової уснопоетичної творчості, доведено існування органічної формально-змістової єдності елементів обрядової фольклорної традиції українців. Національну своєрідність української хрестинної поезії з'ясовано на основі компаративістичного аналізу з білоруською та польською пісенністю. Підтверджено генетичну спорідненість родинної обрядовості з її вербальним супроводом – піснями, замовляннями, побажаннями; визначено їх функціональні зв'язки. Залучення сучасних записів хрестинних пісень дозволило простежити тяглість етнокультурної традиції та зміни творів на ідейно-тематичному і структурно-семантичному рівнях.

Публікації:

1. Хрестинні пісні українців: збирацька та едиційна практика // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук. пр. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2012. – Вип. 36. – С. 371–380.

2. Родильна обрядовість українців: регіональні варіації за етнографічними записами кінця XIX – початку XX ст. // Київська старовина: наук. іст.-філолог. журнал. – К.: Київський славістичний університет, 2011. – № 2. – С. 55–80.

3. Рудименти міфологічних вірувань у родильній обрядовості та хрестинній поезії українців // Народознавчі зошити: двомісячник. – Львів: ІННАН України, 2011. – № 3. – С. 426–435.

4. Система тропів хрестинної поезії українців // Народознавчі зошити: двомісячник. – Львів: ІННАН України, 2013. – № 1. – С. 167–173.

5. Гумористичні та застільно-бесідні мотиви хрестинної поезії українців // Література. Фольклор. Проблеми поетики: зб. наук, пр. – К.: ВПЦ “Київський університет”, 2013. – Вип. 38. – С. 357–366.

6. Хрестинні пісні: українсько-білоруський контекст // Слов'янський світ: щорічник / Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського; Український комітет Міжнародної асоціації вивчення слов'янських культур; Український комітет славістів. – К., 2013. – Вип. 11. – С. 160–175.

7. Величальні мотиви українських хрестинних пісень // Spheres of Culture: Journal of Philological, Historical, Social and Media Communication, Political Science and Cultural Studies / Maria Curie-Skłodowska University in Lublin. Faculty of Humanities. Branch of Ukrainian Studies. – Lublin, 2013. – Vol. V. – P. 320–330.

8. Особливості символіки українських хрестинних пісень // Міфологія і фольклор. Загальноукраїнський науково-освітній журнал. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. – № 1. – С. 27–38.

Скрипник Н. І. Вербалізація концептів народної моралі в українському фольклорі. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова. – Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського. – Вінниця, 2014.

У дисертаційному дослідженні проаналізовано вербальні експлікатори концептів, що репрезентують концептосферу народна мораль в українському фольклорі. З'ясовано, що проаналізовані концепти мають біцентричний характер, зумовлений їхньою локалізацією навколо гіперсем "добре - погано". Специфічними вербальними втіленнями екстралінгвальних ознак цих концептів є слова-символи, до яких належать зооніми, орнітоніми, антропоморфні номінації (власне та невластні антропонімічні). Аналіз засвідчив, що творчий геній українського народу створив цілу низку лінгвальних виразників семасіологічної та підтекстової природи, у яких втілено етноуявлення про моральні максими, сформовані в мовно-концептуальній картині світу українців.

П у б л і к а ц і я:

1. Концепти "чоловік" і "жінка" в українській мовній картині світу // Актуальні проблеми дослідження граматики та лексикології: матеріали Міжнародної науково-теоретичної конференції. 4-5 жовтня 2006 р. - Вінниця: ВДПУ імені М. Коцюбинського, 2006. - С. 246-247.

2. Концепти "чоловік" і "жінка" через призму народного бачення (на матеріалі українського фольклору) // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Лінгвістика": збірник наукових праць. - Херсон: Вид-во ХДУ, 2007. - Вип. 5. - С. 364-369.

3. Народномовна символіка у творенні концептосфери "мораль" // Вісник Дніпропетровського університету. Серія "Мовознавство". - № 11. - Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетровського національного університету, 2009. - Вип. 15, т. 2. - С. 135-142.

4. Еволюція концептуальної і мовної картини світу українців на тлі суспільних процесів (на матеріалі обрядової поезії) // Наукові праці: Науково-методичний журнал. - Т. 105. Філологія. Мовознавство. - Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. - Вип. 92. - С. 113-117.

5. Символи анімалістичних та орнітологічних назв в українському фольклорі // Філологічні науки: Збірник наукових праць. - Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2009. - С. 128-137.

6. Слова-символи у формуванні концептів моральної сфери українців // Лінгвістичні читання: збірник наукових статей. Мовознавство. - Вінниця: "Ландо ЛТД", 2009. - Вип. 2. - С. 3-13.

7. Вербалізація концептів "вірність" та "зрада" у мовній картині світу українців // Наукові записки. Серія філологічна. - Острог: Вид-во Національного університету "Острозька академія", 2010. - Вип. 17. - С. 326-336.

8. Вербалізація концепту "працьовитість" у мовному просторі українського фольклору // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія. Збірник наукових праць. - Вінниця: ТОВ "Фірма "Планер", 2010. - Вип. 12. - С. 214-218.

9. Концепт "вірність" в українському фольклорі // Лінгвістичні читання: збірник наукових статей. Мовознавство. - Вінниця: "Ландо ЛТД", 2010. - Вип. 3. - С. 214-222.

10. Вербалізація концепту "лінь" у мовному просторі українського фольклору // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія. Збірник наукових праць. - Вінниця: ТОВ "Фірма "Планер", 2011. - Вип. 13. - С. 141-145.

11. Зв'язок мови і мислення як основа концептуального аналізу // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови: збірник наукових праць. - К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. - Вип. 7. - С. 416-418.

12. Зооморфні вербалізатори концептосфери "мораль" підтекстового рівня (на матеріалі епічних жанрів українського фольклору) // Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах: збірник наукових праць. - К.: Університет "Україна", 2012. - Вип. 24. - С. 215-223.

13. Вербалізація концептуальної пари *простість - гордість* // Сборник научных трудов SWorld. Материалы международной научно-практической конференции "Современные направления теоретических и прикладных исследований 2013". - Вип. 1. - Т. 22. - Одеса: Куприенко, 2013. - С. 10-15.

Рахно М. Ю. Слов'янсько-скандинавські відповідності епічних текстів (лексика, семантика, стилістика). - Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук за спеціальністю 10.02.15 - загальне мовознавство. - Київський національний університет імені Тараса Шевченка. - Київ, 2013.

Дисертацію присвячено пошуку та вивченню лексичних та лексико-стилістич-

них відповідностей між скандинавським та українським епосами. Уперше проведено комплексний лексико-семантичний і етимологічний аналіз слов'янсько-скандинавських відповідностей епічних текстів. У дисертації виявлено значний ступінь близькості української та германської епічних традицій, зокрема низку спільних сюжетем, що послужило підґрунтям для подальшого дослідження на лексико-семантичному та лексико-стилістичному рівнях. Зосереджено увагу на архаїчній лексиці доби слов'янсько-германської мовнокультурної взаємодії, яка фігурує в українських думках і характерна для цього жанру. Також розглянуто окремі постійні епітети, описові вирази, деякі епічні образи та категорії формульних дій із наявними скандинавськими паралелями.

П у б л і к а ц і ї:

1. Кельтська ономастика Кримської Готії // Філологічні науки. Збірник наукових праць. – Полтава: ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2011. – Вип. 9. – С. 111–116.

2. Кельтизми кримсько-готської мови // Мовні і концептуальні картини світу. – Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. – Вип. 39. – С. 232–239.

3. Кельтський субстрат Крымской Готии // Материалы по археологии и истории античного и средневекового Крыма. – Севастополь-Тюмень, 2012. – Вип. IV. – С. 55–68.

4. Функція кольору в епосі давніх германців, українців і південних слов'ян // Філологічні науки. Збірник наукових праць. – Полтава: ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2012. – Вип. 11. – С. 106–112.

5. Епічні формули в думі про Івана Ковчаченка // Філологічні науки. Збірник наукових праць. – Полтава: ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2012. – Вип. 12. – С. 102–106.

Чернобай Г. С. Міфологічний суб'єкт безособового речення в українській мові. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова. – Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2013.

Дисертація присвячена дослідженню міфологічного суб'єкта безособового речення в українській мові із залученням функціональних, семантичних, когнітивних і культурологічних параметрів. Головну увагу приділено аналізу суб'єктної синтаксеми безособових речень на позначення

зовнішніх станів природи і внутрішніх станів людини та обґрунтуванню висунутої гіпотези щодо наявності міфологічного суб'єкта. Мотивовано утворення робочого поняття та дефініції традиційної назви, а саме: безпідметово-суб'єктне речення. Докладно представлено й вивчено шість типів чотирьох моделей безособових речень із урахуванням їх формально-граматичних, семантико-синтаксичних особливостей, а також представлено мовленнєву реалізацію способів експлікації міфологічного суб'єкта. Створено когнітивно-психологічну, сенсорно-міфологічну класифікації та класифікацію безособових одиниць української мови на позначення зовнішніх станів природи і внутрішніх станів людини за їхніми семантичними ознаками в культурологічному контексті. Розроблено комбіновану методику для експериментального вивчення культурологічних, психологічних та концептуальних аспектів безособових речень. За допомогою комплексного підходу визначено статус міфологічного суб'єкта безособового речення в сучасному синтаксисі української мови.

П у б л і к а ц і ї:

1. Природа суб'єкта безособового речення // Східнослов'янська філологія: зб. наук. пр. – Горлівка: Вид-во Горлівського держ. пед. ін-ту іноземних мов, 2008. – Вип. 15. Мовознавство. – С. 247–251.

2. Проблемні питання теорії безособових речень // Дослідження з лексикології і граматики української мови: зб. наук. пр. – Д.: Пороги, 2009. – Вип. 8. – С. 212–218.

3. Спроба теоретичного переосмислення традиційного вчення про односкладне безособове речення в контексті сучасного синтаксису // Мовознавчий вісник: зб. наук. пр. / Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2009. – Вип. 9. – С. 195–200.

4. Міфологічна основа безособових речень української мови // Сучасні наукові парадигми: матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. – Горлівка: Вид-во Горлівського держ. пед. ін-ту іноземних мов, 2010. – С. 254–257.

5. Національно-культурні міфологічні особливості безособових речень української мови на позначення внутрішніх станів людини // Мова і культура. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – Вип. 13. – Т. V (141). – С. 160–167.

6. Сучасне переосмислення лінгвістичного погляду на міф і безособові конструкції української мови, що позначають внутрішні стани людини на основі праць О. О. Потєб-

ні // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: зб. наук. пр. - Харків, 2010. - № 910. - Ч. I. - С. 740-744.

7. Психологічна організація безособових конструкцій української мови на позначення зовнішніх станів природи і внутрішніх станів людини // *Studia Methodologica*: зб. наук. пр. - Тернопіль: РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2011. - Вип. 31. - С. 72-76.

8. Семантична характеристика безособових одиниць української мови на позначення внутрішніх станів людини // *Дослідження з лексикології і граматики української мови*: зб. наук. пр. - Д.: Пороги, 2011. - Вип. 10. - С. 282-291.

9. Сенсорно-міфологічна класифікація безособових фразеологічних зворотів української мови // *Лінгвістика*: зб. наук. пр. - Луганськ: ДЗ "Луганський національний університет імені Тараса Шевченка", 2011. - № 2 (23). - С. 103-110.

10. Міфологічний суб'єкт безособового речення як об'єкт багатоаспектного дослідження // *Ουκρανία, Ελλάδα και ο Κοσμος Διεπιστημονικές Σπουδές*. - Ποιήματα των Φίλων, 2013. - С. 177-180.

Бачинська Н. Я. Формування соціокультурної компетенції студентів мовних спеціальностей засобами англійського фольклору. - Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.02 - теорія та методика навчання (германські мови). - Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського". - Одеса, 2014.

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми формування соціокультурної компетенції студентів мовних спеціальностей засобами англійського фольклору. У дослідженні визначено сутність феномена "соціокультурна компетенція студентів мовних спеціальностей засобами англійського фольклору", виявлено психологічні механізми формування іншомовної соціокультурної компетенції студентів мовних спеціальностей, представлено жанрову та лінгвістичну характеристику англійських фольклорних текстів, спроєктовано лінгводидактичну модель формування соціокультурної компетенції студентів мовних спеціальностей засобами англійського фольклору, розроблено відповідну систему вправ. Визначено критерії та показники оцінювання рівнів сформованості соціо-

культурної компетенції студентів мовних спеціальностей засобами англійського фольклору й експериментально апробовано ефективність запропонованої методики.

П у б л і к а ц і ї:

1. Формування соціокультурної компетенції як складової комунікативної компетенції майбутніх викладачів іноземних мов // *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*: зб. наук. пр. - 2010. - № 11-12. - С. 252-257.

2. Формування соціокультурної компетенції майбутніх викладачів іноземних мов засобами англійського фольклору // *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*: зб. наук. пр. - 2011. - № 1-2. - С. 104-109.

3. Лінгвістичні основи формування соціокультурної компетенції студентів мовних спеціальностей засобами англійського фольклору // *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. - К.: Вид-во НПУ імені М. Драгоманова, 2011. - С. 18-21.

4. Психолого-педагогічні засади формування соціокультурної компетенції студентів мовних спеціальностей // *Наука і освіта: науково-практичний журнал*. - Одеса: Південний науковий центр НАПН України, 2012. - Вип. 1 / CVII. - С. 8-12.

5. Система вправ з формування соціокультурної компетенції засобами англійського поетичного фольклору // *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*: зб. наук. пр. - 2012. - Спецвипуск. - С. 20-26.

6. Діагностика рівнів сформованості соціокультурної компетенції студентів мовних спеціальностей засобами англійського фольклору // *Наука і освіта: науково-практичний журнал*. - Одеса: Південний науковий центр НАПН України, 2012. - Вип. № 7 / CVVIII. - С. 25-29.

7. Експериментальна модель формування соціокультурної компетенції студентів мовних спеціальностей засобами англійського фольклору // *Вісник Черкаського університету*. - Черкаси, 2012. - № 34 (247). - С. 6-10.

8. Професійно-орієнтовані вправи як засіб формування соціокультурної компетенції майбутніх вчителів іноземної мови // *Гуманітарний вісник*. - К.: Гнозис, - 2012. - Вип. 27, т. II (35). - С. 31-38.

9. Роль міжпредметних зв'язків у формуванні соціокультурної компетенції студентів мовних спеціальностей засобами англійського фольклору // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького. – Хмельницький. – [Електронний ресурс] – Вип. 5. – Режим доступу до журналу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/Vnadps/2012_5/zmist.html

10. Система вправ з формування соціокультурної компетенції засобами англійського фольклору // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія: зб. статей: – Ялта: РВВ КГУ, 2013. – Вип. 38. – Ч. 1. – С. 83–90.

11. Методические рекомендации по формированию социокультурной компетенции студентов языковых специальностей средствами английского фольклора // Вестник Челябинского государственного педагогического университета. – 2013. – № 2. – С. 7–15.

12. Змістовий аспект формування соціокультурної компетенції студентів мовних спеціальностей засобами англійського фольклору // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету: зб. наук. праць. – Одеса: Фенікс, 2011. – Вип. 3. – С. 78–81.

13. Англійський фольклор як засіб формування соціокультурної компетенції студентів мовних спеціальностей: навчальний посібник. – Одеса: Освіта України, 2013. – 322 с. (У співавторстві).

Калабська В. С. Формування патріотизму в учнів початкових класів засобами українського фольклору (друга половина XIX – перша чверть XX століття). – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. – Інститут вищої освіти НАПН України, Київ, 2013.

У дисертаційному дослідженні здійснено спробу цілісного історико-педагогічного аналізу проблеми формування патріотизму в учнів початкових класів засобами українського фольклору у другій половині XIX – першій чверті XX ст. На основі системного аналізу наукової літератури виявлено рецепції патріотизму другої половини XIX – першої чверті XX ст. – імперську, національну, радянську, та засоби українського фольклору, що сприяли формуванню

патріотизму молодших школярів. Особливу увагу приділено українській сільській родині кінця XIX – першій чверті XX ст. як осередку патріотичного виховання дітей молодшого шкільного віку засобами фольклору. Виявлено й охарактеризовано зразки української усної народної словесності патріотичного змісту в дитячих часописах і підручниках для початкової школи означеного періоду. Окреслено творчий доробок українських педагогів і громадських діячів щодо використання виховного потенціалу українського фольклору у формуванні патріотизму в початковій школі другої половини XIX – першої чверті XX ст. На основі історико-педагогічного досвіду означеного періоду обґрунтовано можливості та актуалізовано використання творчої спадщини педагогів означеного періоду в початковій школі та у професійній підготовці майбутніх учителів.

П у б л і к а ц і ї:

1. Педагогічна спадщина С. Рудницького у процесі виховної роботи дитячого християнського табору “Маячок” // Вісник Черкаського університету: зб. наук. праць. – Черкаси: Вид-во Черкаського національного університету, 2008. – Вип. 132. – С. 47–52.

2. Фольклор як чинник формування патріотизму молодших школярів у читанці С. Черкасенка “Рідна школа” // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова: зб. наук. праць. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – Вип. 9 (19). – С. 51–54.

3. До питання формування патріотизму в історико-педагогічній думці другої половини XIX – початку XX ст. // Історико-педагогічний альманах. – Умань: ПП Жовтий О. О., 2010. – Вип. 1. – С. 4–10.

4. Виховання патріотизму засобами українського фольклору: (на матеріалах дитячих часописів Наддніпрянщини першої чверті XX ст.) // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: зб. наук. праць Уманського держ. пед. ун-ту імені Павла Тичини. – Умань, 2010. – С. 130–136.

5. Патріотичне виховання молоді засобами українського фольклору на сторінках дитячої періодики Галичини (II пол. XIX – поч. XX ст.) // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: зб. наук. праць Сумського держ. пед. ун-ту ім. А. С. Макаренка. – Суми: Вид-во СумДПУ, 2010. – № 3 (5). – С. 19–30.

6. Принцип народності у змісті підручників для учнів початкових шкіл Наддніпрянщини (II половина XIX – початок

XX ст.) // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету: зб. наук. праць. - Чернігів: ЧДПУ, 2010. - Вип. 79. - С. 156-161.

7. Ukrainian folklore as of the junior pupils' patriotic education (based on the materials of the collection "Ukrainian sayings, proverbs" (1864) by M. Nomys) // International Science Ukrainian Edition. Humanities and Medical Science. - USA, 2010. - Vol. 2. - С. 53-56.

Марковський Б. В. Міфологічні символи та трансформація їх сприйняття у християнській культовій традиції. - Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук за спеціальністю 09.00.11 - релігієзнавство. - Житомирський державний університет імені Івана Франка. - Житомир, 2013.

Дисертація є філософсько-релігієзнавчим дослідженням особливостей трансформації міфологічних символів у християнському культі. Аналіз особливостей сприйняття часу та простору у християнській культовій традиції виявив характерну для міфологічної свідомості неоднорідність та ієрархічність їх бачення. Поряд із цим з'ясовано, що у процесі трансформації символіки часу та простору відбувся перехід від циклічної моделі часу до лінійної та послабилася залежність святості дії від святості місця. На прикладах феноменологічних описів сприйняття сакральних виявів у природі обґрунтовано, що конкретно-чуттєва образність сприйняття міфологічної

символіки є характерною і для архаїчної релігійної свідомості, і для свідомості християнської. Але, на відміну від пантеїзму архаїчних вірувань, у християнстві немає неподільної єдності людини та природи. Досліджено міфологічну основу символіки жертвоприношення у християнській літургії та визначено в ній принципово нове явище - подолання сприйняття ритуалу жертви як фатальної даності.

Публікації:

1. Міф та генеза толерантності // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. - Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. - Вип. 40. - С. 41-44.

2. Феноменологія образу Матері Божої Бердичівської // Українська полоністика. - Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. - Вип. 5. - С. 52-61.

3. Міфологічні основи сприйняття часу в християнській традиції // Мультиверсум. Філософський альманах: зб. наук. праць. - К., 2008. - Вип. 72. - С. 178-179.

4. Міфологічні основи сприйняття простору в християнській традиції // Мультиверсум. Філософський альманах: зб. наук. праць. - К., 2010. - Вип. 92. - С. 198-210.

5. Християнська традиція та міфологічна символіка провини й жертви // Історія. Філософія. Релігієзнавство. - 2010. - № 1 - 2. - С. 97-99.

6. Міфо-релігійний символ та проблема самоідентифікації особистості // Наукові записки. Серія "Філософія". - Острог: Вид-во Національного університету "Острозька академія". - 2010. - Вип. 6. - С. 205-212.

Підготував Ігор ГУНЧИК